

lija se mora oživotvoriti. Mnogi mislijo, da je bila ona ostvarjena že v srednjem veku, ampak to je bil nasproti celemu človeštvu le poskus v malem in vrhu tega z zelo sirovim in barbarskim materialom... Šele na koncu procesa se bo vse organski združilo v eno božje kraljestvo na zemlji." Te velike, razsežne mere, s katerimi meri Morawski pomen in cilje krščanstva, močno spominjajo na nedosežno lepo pojmovanje krščanstva pri Chateaubriandu, ta drzni, optimistični polet duha je le last mož, ki jim je Previdnost dala pravico, da pogledajo v njene velike namere in jih pomagajo uresničevati.

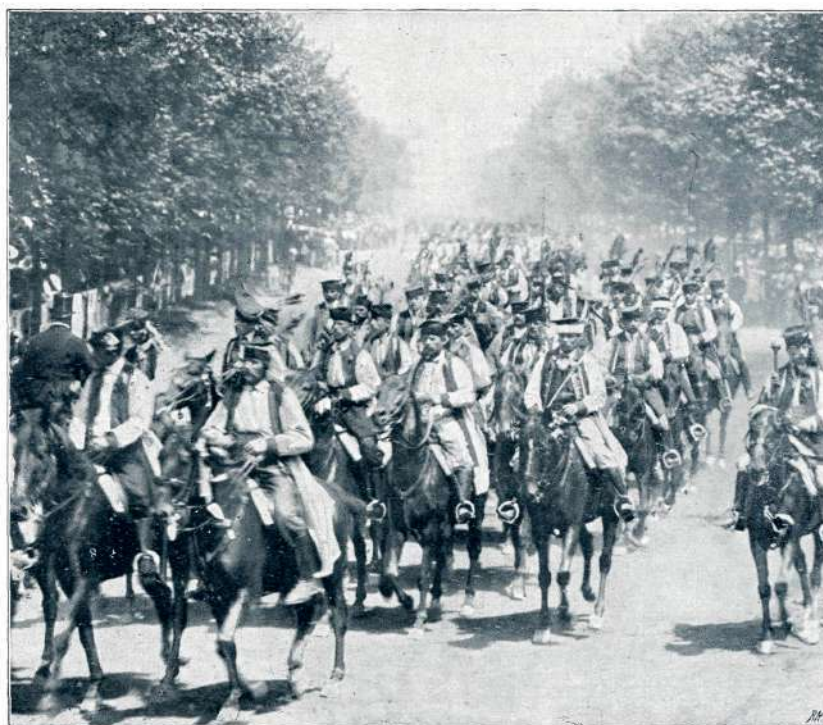
Hrvaški prevod je razen nekaterih manj važnih netočnosti jako dober. Knjiga je lepo opremljena in zelo poceni. Močno bi bilo želeli, da se razširi tudi med Slovenci, dokler ne dobimo lastnega prevoda. J. K.

Prvi slovenski prevod „Moliéra“. „Archiv für slavische Philologie“ prinaša v četrtem snopiču t. l. poročilo T. Matiča o prvi slovenski predstavi Moliérovega George Dandina, ki zasluži nele pažnjo naših znanstvenikov, temuči tudi zanimanje širjega občinstva.

Fran Krst markiz Frankopan je bil s hrvaškim banom Petrom Zrinjskim zaprt na Dunaju od 17. aprila do 7. septembra l. 1670. zaradi zarote, ki sta jo bila zasnovala na Hrvaškem, ter je bil pozneje (dne 30. aprila 1671.) obglavljen v Dunajskem Novem mestu. Frankopan se je mnogo pečal s slovstvom ter je zlagal hrvaške in laške pesmi; svoje papirje je imel s seboj v zaporu, po njegovi smrti pa je prešla njegova slovstvena ostalina v državni arhiv na Dunaju, kjer se nahaja še danes. Da je to res Frankopanova zapuščina, ni nobenega dvoma, ker se nahaja sredi med pesmimi Frankopanov koncept, v katerem se pritožuje zoper način, kako postopajo z njim v zaporu. Med papirji je večina pesmi, deloma hrvaških, deloma laskih, nekaj Frankopanovih, nekaj posnetih ali naravnost prepisanih. To je za nas manj važno; velezanimivo pa je, da se nahaja v drugem konvolutu Frankopanove zapuščine začetek slovenskega prevoda George Dandina, o katerem — kakor trdi Matič — ni dvomiti, da ga je napisal Frankopan.

Prva francoska izdaja te Moliérove komedije je izšla l. 1669., Frankopan pa je bil umorjen že dve leti pozneje; prevod je torej nastal med l. 1669.—1671., še za življenja Moliérovega. Matič meni, da je Frankopan zasnoval prevod l. 1670., ko se je mudil na Dunaju in preden so ga odpeljali v zapor v Dunajsko Novo mesto. Na Dunaju je imel največ priložnosti seznaniti se z novo francosko komedijo, medtem ko se je prej doma sredi med pripravami za zaroto težko

utegnil pečati z Moliérom. Pa tudi pozneje v Dunajskem Novem mestu najbrže ni več mislil na prevajanje komedij, ker so se mu zbirali nad glavo težki oblaki. Pred Frankopanom so prevajali Moliéra Italijani, Holandci in Nemci, v slovanski literaturi pa je naš George Dandin prvi poskus te vrste. Nemški prevod George Dandina je izšel v Frankfurtu istega leta — 1670. — in tako nastane vprašanje, ali ni morda Frankopan prevajal iz njega. Matič primerja francoski original z obema predstavama ter dokazuje, da je Frankopan prevajal po originalnem tekstu, kar je iz primerov, ki jih navaja, docela jasno; dočim se nemški prevajavec prosto giblje, se Frankopan precej tesno oklepa francoskega besedila. — Najbolj čudno je pa, da piše Frankopan, hrvaški velikaš in pesnik, slovenski.

IZ JUBILEJSKEGA SPREVODA: GALICIJA

To se sliši tako neverjetno, da kaj lahko nastane sum, ali je prevod res Frankopanovo delo. Matič dokazuje, da je Frankopan res avtor slovenske prestave, kritiko njegovih dokazov pa prepuščamo umnemu čitatelju.

Manuskript je pisan od Frankopana samega in ni prepis že prej izgotovljenega prevoda, ker ima vse polno popravkov, ki nam kažejo, kako je prevod nastajal in dobil sedanjo obliko, ter obenem dokazujejo, da je rokopis koncept prevajavca. Da je Frankopan znal slovenski, se — po Matiču — ni čuditi: kajti ob času turških vojn je bila hrvaška aristokracija v tesni zvezi z avstrijskimi Alpskimi deželami, torej zlasti z bližnjim slovenskim ozemljem. Frankopan je imel v naših krajih posestva in je tako imel že od mladih nog priliko naučiti se slovenskega jezika. — Dasi se prevajavec trudi pisati slovenski, ga izdaja jezik, da